

Living Danube Limes (Élő Dunai Limes)

**A kulturális örökség értékelése és a fenntartható
turizmus elősegítése a Dunai Limes mentén a
közös örökség alapján, kulturális útvonal
létrehozásával**

E-Hírlevél

1. szám, 2021. január

Interreg

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

ELINDULT A LIVING DANUBE LIMES

Az Interreg Duna Transznacionális Program által finanszírozott, 2020. július 1-jén indult "Living Danube Limes" (A kulturális örökség értékelése és a fenntartható turizmus elősegítése a Dunai Limes mentén a közös örökség alapján, kulturális útvonal létrehozásával) című projekt célja egy jövőbeli Dunai Limes Kulturális Útvonal alapkövének letétele. A projekt további célja összeköttetést teremteni a Dunai Régió országaival közör, az egykori dunai limes mentén található római örökség révén, és a régió összekapcsolása a Római Birodalom további határvonalalaival: Hadrianus bitranniai falától kezdve és észak-afrikai és közel-keleti határvonalakig.

Örömmel szolgál, hogy a Living Duna Limes-hírlevél első számában betekintést nyújthatunk a projekt főbb tulajdonságaiba, egyúttal részletes tájékoztatást adhatunk partnereinkről, és a projekt előrehaladásának állapotáról.

LIVING DANUBE LIMES CÍMSZAVAKBAN

Az „Living Danube Limes” elnevezésű Dunai Transznacionális Program-projekt fő célja a dunai országok közös öröksége révén a közös kötelék megteremtésének támogatása a Duna-régióban. A római Duna Limes öröksége és maga a Duna is összeköttetést teremt Közép-Európa és Délkelet-Európa közt. A „Living Danube Limes” célkitűzései közé tartozik ezen kapcsolat erősítése, kiemelve a közös örökséget és a benne rejlő lehetőségeket a jövőbeli fejlődés tekintetében.

A "Living Danube Limes" alapelvei:

- egy közös "Római" brand támogatása a dunai országok számára
- "kikövezni a talajt" egy, a teljes Dunai régión keresztül vezető kulturális útvonal számára
- kulturális és természeti örökség kezelése és védelme számára stratégiájának fejlesztése
- a zöld és fenntartható turizmus fejlesztésének támogatása.

Ezen célok elérése érdekében a fenti kérdésekben a "Living Danube Limes" holisztikus megközelítést alkalmaz, beleértve a következőket:

- régészet és történelem
- múzeumok és disszeminációs hálózatok a kutatók és a széles közvélemény számára
- a kulturális örökséget érintő védelmi intézkedések és fenntartható turisztikai megoldások
- a kutatók és a széles közvélemény közvetlen találkozási lehetőségeinek megteremtése egy i.sz. 4. századi, rekonstruált, lusoria-típusú dunai hajóval. A hajó egyúttal fizikai kapcsolatot biztosít a meghatározott kutatási helyszínek és a partnerországok közt.

PROJEKT-ADATLAP

Projekt kezdete: 2020. 07. 01.

Projekt befejezése: 2020. 12. 30.

Költségvetése:

Teljes: 3.151.121,20 Euró

ERDF-hozzájárulás: 2.485.485,95 Euró

IPA-hozzájárulás: 130.942,07 Euró

ENI-hozzájárulás: 62.024,92 Euró

A Living Danube Limes valamennyi, lentebb felsorolt aspektusa egyaránt fontos, egymáshoz kapcsolódik és egymástól függ:

A grafikon négy szakasza megegyezik az Living Danube Limes négy fő tematikus munkacsomagjával (WPT):

- A WPT1 „A Dunai Limes Régió jellemzése” projektrész a Duna-menti római kori régészettel és történelemmel foglalkozik.
- A WPT2 „Múzeumi klaszterek és látogatóközpontok alakítása és megerősítése a Dunai Limes-régióban” projektrész megegyezik a grafikonon ábrázolt “múzeumklaszterek” résszel.
- A WPT3 „A Duna-menti kulturális örökség elemeinek transznacionális védelmi koncepciója, ideértve a zöld turisztikai megoldásokat is” projektrész a római-kori örökség védelmével és a zöld turizmussal foglalkozik.
- A WPI1 „Teljesen működőképes római Duna-hajó rekonstrukciója a Duna-régió összekapcsolása és a fenntartható turizmus előmozdítása érdekében” című projektrész a “Living Danube Limes”-projekt azon része, mely során rekonstruálásra kerül egy Kr.u. 4. századi “Iusoria”.

A LIVING DANUBE LIMES PROJEKT PARTNEREINEK BEMUTATÁSA

A Living Danube Limes partnerség 46 partnerből áll (19 projektpartner és 27 társult stratégiai partner) a dunai régió 10 országából (Ausztria, Németország, Csehország, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia, Bulgária, Románia és Moldova). A következőkben a 19 partnerintézményről tudhat meg további részleteket.

Vezető Partner: Kremsi Dunai Egyetem, Kulturális Értékvédelmi Központ [Danube University Krems, Center for Cultural Property Protection] (Ausztria)

A DUK a továbbképzések területének vezető európai állami egyeteme. Tanítási és kutatási tapasztalatával folyamatosan különféle társadalmi kihívások megoldásán dolgozik. Az egyetem az ausztriai Wachau UNESCO Világörökségi listán szereplő kultúrtáján található, ezáltal kiemelt jelentőséget tulajdonít a kulturális örökség tiszteletben tartásának és fenntartható használatának. A projektben a DUK mint vezető partner főként a Kulturális Értékvédelmi Központ munkatársaival vesz részt.

A központ széleskörű, koherens, gyakorlati megközelítést alkalmaz. Az Építésügyi és Környezetvédelmi Minisztérium Építészeti Örökség és Infrastruktúra Központjával való szoros együttműködésének köszönhetően a kulturális javakkal és különösen az UNESCO-világörökségi helyszínekkel szemben támasztott speciális követelmények és igények kielégítésén dolgozik. A kulturális javak védelmének gyakorlati megvalósítását hatékony és globális hálózat biztosítja.

A DUK a Living Danube Limes-projektben hozzájárul a kulturális örökség valamennyi típusú (természeti, ember által alkotott) fenyegetettségével szembeni védelmével kapcsolatos tudásbázisával, beleértve a következőket: UNESCO Világörökség, kulturális örökségi helyszínek kezelési terve, a kulturális fenntarthatóság és a zöld turizmus kérdéseiben. Mindemellett a DUK a projekt számára régészeti szaktudását, valamint a római múlt 21. századi disszeminációját is biztosítja.

Friedrich-Alexander-University Erlangen-Nuremberg (Németország)

Az Friedrich-Alexander-Egyetem Erlangen-Nürnberg az egyik leginnovatívabb intézményként ismert a Németországi Szövetségi Köztársaságban és világszerte egyaránt. Ez mind a kutatás, mind az oktatás területén megfigyelhető.

Az oktatás területén az egyetem professzori kara ún. "Schülerkontaktstudium"-ot szervez a teljes intézmény számára. Ily módon az oktatók valamennyi tantárgy tanulóinak számára támogatást biztosítanak a középiskolákból az egyetemre történő átmenet során. Az egyetem az ókori történelem hallgatóit az oktatási folyamat során valamennyi szinten vizsgákkal kapcsolatos képzésekkel és

szemináriumokkal kísért mentorálással támogatja a gyakorlatok, előadások (a kísérő oktatóanyagokkal együtt), valamint vizsgák során.

Az intézetet finanszírozásában jelentős szerepet játszanak ún. harmadik felek: támogatást kap a Gerda Henkel Alapítványtól, a DFG-től, a Volkswagen Alapítványtól, a Thyssen Alapítványtól, a HRK-tól, a BMBF-től és az EU finanszírozási programjaitól. Az intézet alap kutatásokat végez Athén alkotmánytörténetével, az ókori történetírással, a római tartományi történelemmel, a római-germán kapcsolatok és a görög epigráfia történetével kapcsolatban. Az intézmény munkatársai folyamatosan jelentetnek meg publikációkat új felfedezéseikről és kutatási diskurzusról. Az elmúlt négy évben az intézmény életében további hangsúlyt kapott a római folyami hajók tudományos szempontok szerinti rekonstrukciója.

Az első rekonstruált hajót a F.A.N. 2016 és 2018 között készítette. A rekonstruált hajó a Dunán utazott a Fekete-tengerig. Jelenleg egy új központ épül Gunzenhausenben (a régi római erőd helyéhez közel) és a (modern) Altmühlsee-nél, ahol a i.sz. 4. század dunai „lusoria” típusú járőrhajó rekonstrukciója folyik. Amint a fent felsorolt projektek is mutatják, a professzori kar elkötelezett a tudomány és a nyilvánosság szoros kapcsolata, a tudományosság közvetítése mellett. Az intézmény ezáltal mutatja meg, hogy mennyire hatékony és aktuális lehet ma is az ókori történelem.

Paris Lodron University, Ókortudományi / Ókori Történeti Tanszék, Salzburg [Department of Antiquities / Ancient History, Paris Lodron University Salzburg] (Ausztria)

Az Ókortudományi / Ókori Történeti Tanszék három egységből áll: Ókori Történelem, Klasszikus és Korai Égei Régészet, valamint Klasszika Filológia. Fókuszában az ókor történelme, kultúrája civilizációja, művészete és irodalma, valamint a mediterrán térségben élő elődkultúrák és az ókort követő átalakulások kutatása áll.

Az ókori történeti egység fő témái a római tartományi történelem és szociológia, valamint kulturális mediációja, de a gazdaság- és társadalomtörténet, a kultúra- és szellemi történet, a hadtörténet és az orvostudomány-történet is az intézmény profiljai közé tartozik.

A PLUS csapat vezetője Mag. Dr. Rupert Breitwieser, akinek fő területei az orvostudomány-történet, a vízfelszín-alatti régészet, az ókori hajók és tengerészet, valamint a római tartományi tanulmányok. A csapat további tagjai Mag. Dr. Maria Erker BA, aki múzeumpedagógiai és oktatási szakterületre szakosodott, valamint Anna Windischbauer BA, a PLUS régész- és ókortörténeti mesterképzés hallgatója, aki római tartományi tanulmányokkal foglalkozik.

A PLUS a római tartományi tanulmányok és a múzeumpedagógia terén szerzett tapasztalatával járul hozzá az ausztriai dunai limes-lelőhelyek történetének és fejlődésének kutatásához, valamint a kulturális közvetítéshez és a muzeológiához.

Ludwig Boltzmann Régészeti Prospekciós és Virtuális Régészeti Intézet [Ludwig Boltzmann Institute for Archaeological Prospection and Virtual Archaeology] (Ausztria)

A Ludwig Boltzmann Régészeti Prospekciós és Virtuális Régészeti Intézet (LBI ArchPro) egy olyan nemzetközi kutatási kezdeményezés, amelynek célja a jövőbeli technológiák és módszerek fejlesztése és alkalmazása közös kulturális örökségünk megóvása érdekében. Az LBI ArchPro megközelítése a nem invazív jellegű, hatékony régészeti kutatási és digitális dokumentációs módszerek alkalmazásán alapul.

A távérzékelés (lézerszkennelés, légi képalkotás, képalapú 3D-modellezés) és a felszín közeli geofizikai kutatás (magnetometria, GPR) különféle módszereinek a régészet területén történő alkalmazásának célja az eltemetett és még álló régészeti struktúrák roncsolásmentes feltérképezése. Az LBI ArchPro csapata motorizált, több érzékelővel rendelkező mérőrendszereket fejleszt nagy pontosságú felmérésekhez valamennyi léptékben – mely egyetlen kőtől kezdve teljes régészeti tájig képes a dokumentálásra.

Az intézet hatékony szoftveres hátteret fejleszt és alkalmaz az összegyűjtött adatok számítógépes megjelenítésére és régészeti értelmezésére. A számítógépes feldolgozás során az intézet szakemberei rejtett régészeti struktúrákat keresnek a digitális képeken. A "virtuális ásás" eredményeként digitális régészeti értelmezési térképek és 3D virtuális rekonstrukciók jönnek létre.

2010 óta az LBI ArchPro úttörő kutatási megközelítésével számos régészeti tájat kutatott Európa-szerte. Többek közt Stonehenge UNESCO világörökségi helyszínét, a Stonehenge-t és a viking kori Birka-Hovgården települést, vagy az ausztriai Carnuntum római települést sorolhatjuk fel.

Az LBI ArchPro a Ludwig Boltzmann Gesellschaft kutatóintézete, székhelye az ausztriai Bécs.

A Cseh Tudományos Akadémia Elméleti és Alkalmazott Mechanikai Intézete [Institute of Theoretical and Applied Mechanics of the Czech Academy of Sciences] (Cseh Köztársaság)

Az Elméleti és Alkalmazott Mechanikai Intézet (ITAM) elődjét 1921-ben hozták létre a prágai Cseh Műszaki Egyetem épületkutató és tesztelő létesítményeként. 1953-ban az intézetet beépítették az újonnan létrehozott Csehszlovák Tudományos Akadémiába (később Cseh Tudományos Akadémia).

Az intézet hagyományosan az építőanyagok, szerkezetek és helyszínek kutatására összpontosít. Alapvető és alkalmazott kutatásokat folytat a szilárd fázisú mechanika területén, különös tekintettel a dinamika, mikromechanika, biomechanika, nemlineáris mechanika, anyagok meghibásodási folyamatai és részecske közegeinek mechanika tudományterületeire.

A továbbiakban részt vesz a kulturális örökség interdiszciplináris problémáinak kutatásában, támogatva a műemlékek, a történeti települések és a kulturális tájak kutatásának, megőrzésének és felhasználásának tudományos alapjait. Tanulmányozza a kulturális örökség tárgyainak rejtett jellemzőit datálásuk, eredetük és archeometriájuk szempontjából. Ezenkívül a történeti építésmód, urbanisztikatörténet aspektusaival is foglalkozik. A kutatás elsősorban a történeti épületek és települések kezelésének módszereire összpontosít, vizsgálva a különféle globális kihívások és kockázatok hatásait a kulturális örökségre, ideértve a nem megfelelő használat, például a tömegturizmus, vagy a természeti és ember okozta katasztrófák, nevezetesen áradások, földrengés és szélhatás, valamint egyéb káros időjárási hatások nyomait. Az intézet vizsgálja a kulturális örökség hatékony védelmének, az ellenálló képesség javításának és megőrzésének módszereit katasztrófa előtt és után.

Pozsonyi Városi Műemlékvédelmi Intézet [The Municipal Monument Preservation Institute in Bratislava] (Szlovákia)

A pozsonyi Városi Műemlékvédelmi Intézetben (MMPI) számos tudományterület, így a régészet, néprajz, építészet és művészettörténet szakértőit alkalmazó kutatóintézmény Pozsony óvárosának központjában. Fennállásának 52 éve során (alapítva 1968-ban) Szlovákiában az egyetlen koordinációs, tanácsadói és tudományos felügyeleti szerepkörrel rendelkező önkormányzati műemlékvédelmi intézmény. Ez idő alatt az intézmény berkeiben számos jelentős régészeti feltárás és felfedezés született. Az MMPI-t háromszor díjazta a Műemlékek és Múzeumok folyóirata és a Szlovák Köztársaság Műemlékbizottsága „Az év legjobb felfedezése Szlovákiában” kategóriában (1996, 2002 és 2009), kétszer „Az év kiállítása” (2015, 2017) kategóriában és egy alkalommal „Esemény - hosszú távú projekt” kategóriában (2019). Az Intézetet 2003-ban Europa Nostra-díjjal tüntették ki a „Fischermen’s Forgate” régészeti feltárásáért és bemutatásáért.

Az MMPI igazgatója 2004 óta Ivo Štassel, történelmi építészet témakörében végzett művészettörténész. Munkája elsősorban Pozsony városára összpontosul a történelmi urbanizmus, a régészeti örökség bemutatása, a történelmi épületek és tárgyak helyreállítása terén egyaránt.

Margaréta Musilová 1984 óta dolgozik az MMPI régészeként. Régészeti kutatómunkája mellett nem kizárólag a régészeti, hanem egyéb örökség bemutatása és népszerűsítése területén is tevékenykedik. Erőfeszítéseieért több díjat kapott (ptöbbek közt Europa Nostra, a Műemlékek és Múzeumok magazin díja).

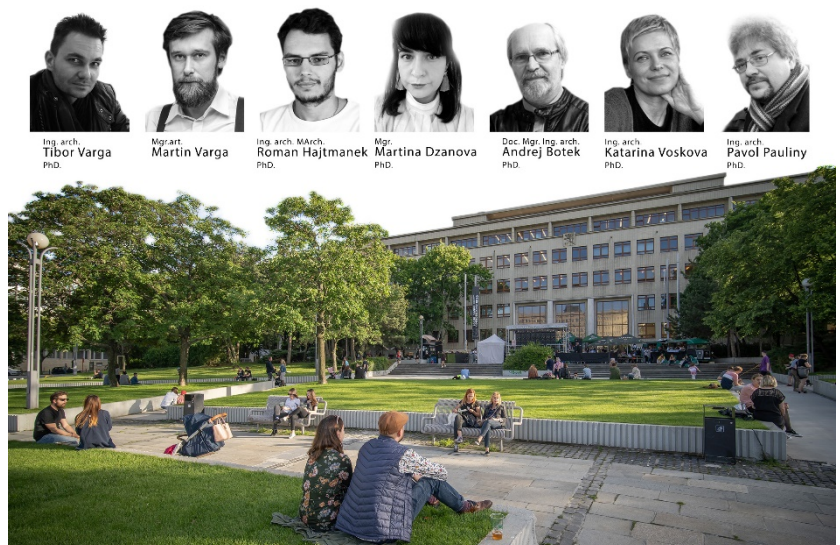
Anna Gondová építész és kutató, aki a tárgyi és szellemi örökség bemutatásához kapcsolódóan műemlékek helyreállításának, az építészet történetének és elméletének tárgykörével foglalkozik.

Silvia Nováčiková a régészet és az összehasonlító vallástudomány területén tanult, és részt vet számos szlovákiai és külföldi feltáráson.

Jana Gillányiová az intézmény könyvelőjeként a pénzügyi irányítás területén hosszútávú tapasztalattal rendelkezik.

Szlovák Műszaki Egyetem, Építészmérnöki Kar [Slovak University of Technology, Faculty of Architecture] (Szlovákia)

A STU intézményében az építészképzés 1946-ban kezdődött, így az Építészmérnöki Kar (FA) a Szlovák Műszaki Egyetem legújabb egysége. Az említett időszakban az Építészmérnöki és Szerkezetmérnöki Tanszék a Szlovák Polytechnicum (SVŠT) Épületgépészeti Szakosztályának részeként hozták létre, melyet ma Építőmérnöki Karnak neveznek. A következő hetven év során a Kar létfontosságú és versenyképes intézménnyé vált, mely évente több mint 1000 hallgatót oktat. Annak ellenére, hogy tervezési tanulmányi programok több mint 25 éve folynak az intézményben, 2020-ban a ‘Design’ (Tervezés) kifejezés az intézmény hivatalos elnevezésébe is bekerült. Az ily módon újonnan elnevezett Építészmérnöki és Tervezési Kar 2020 szeptemberétől megkezdte új történetének írását.

Napjainkban a STU Építészmérnöki és Tervezési Kar a Szlovák Köztársaság legnagyobb építészmérnöki és tervezésoktatási intézménye. A kari profil tükrözi az egyetemi elveket, és meghatározza a szakmai teljesítmény feltételeit Szlovákiában és az EU-n belül. Ebben a tekintetben az építészek, az urbanisták és a tervezők kreatív keretek közti felkészítésére egyértelmű irányvonal áll fenn. A jelenlegi kétéves oktatási rendszer a diplomások felkészítésére összpontosít. Az oktatási profilban kiemelt hangsúlyt kapnak a művészeti és elméleti tárgyak, valamint a különféle műszaki és tervezési tárgyak, a várostervezéstől a belsőépítészetig.

Az Építészmérnöki Kar Emil Belluš, a 20. század legfontosabb szlovák építész és az intézmény alapítója által tervezett épületben található, akiről az épületben található "Belluš Professzor Aula" termet is elnevezték. Az előadótermek mellett az épületben műtermek, számítógépes laborok és a Kar könyvtára található, mely nemzetközileg is elismert, jelentős szakkönyv- és szakfolyóirat-állománnyal rendelkezik.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék (Magyarország)

A Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Építészmérnöki Kar Építészettörténeti és Műemléki Tanszéke 1870-re vezeti vissza történetét, ezáltal közel egyidős az egyetemi szintű, szervezett építészoktatással Magyarország területén. Az akkor alakult Műépítészeti Tanszék Steindl Imre vezetésével a mai elődjének tekinthető. Természetesen a hosszú évtizedek alatt a neve, feladata, személyi állománya jelentősen változott, de mindvégig a magyar építészettörténet oktatása országos szintű tudományos műhelyének számított. Az építészettörténet mellett, korábban az épülettervezés, később, és így napjainkban is, a műemlékvédelem és az építészetelmélet tudományos kutatása és oktatása is fontos szerepet kapott.

A Tanszék legfontosabb feladata, a teljes és egymásra épülő építészettörténet oktatása elméleti előadások és gyakorlati szemináriumok során. Az építészettörténet tantárgy végigkíséri a képzésben a hallgatókat. Az előbbi teljesítményre épül a műemlékvédelmi ismeretek átadása. Komplex építészeti (szakági konzultációval kiegészített) tervezés és diplomatervezés tárgyakon belül próbálunk történeti szemléletet érvényesíteni. A Tanszék emellett műemlékvédelmi szakmérnöki posztgraduális képzést kínál.

Tudományos kapcsolataink során oktatóink részt vesznek az MTA Építészettörténeti Elméleti és Műemlékvédelmi Bizottságának munkájában. A Tanszéki kutatómunkát jelentős archív állománnyal rendelkező közel 20000 kötetes kézikönyvtár, professzionális könyvtári információs szolgálat, valamint egyedülálló Rajz- és Tervtár segíti. Évek óta megjelenik internetes folyóiratunk az Architectura Hungariae. A Tanszéken is szerkesztik az Akadémia egyik folyóiratát, az Építés- Építészettudományt, a Műemlékvédelem című folyóiratot, valamint a BME Építészmérnöki Kara tudományos folyóiratát, a Periodica Polytechnica Architecture-t. Évközben, rendszeres helyszíni hallgatói felmérésekkel szerzünk és szereztetünk személyes tapasztalatot Magyarországon és külföldön egyaránt. A tanszék emellett fontos feladatának tartja a következő generációk kutatásba való bevonását, így hallgatóink a Tudományos Diákköri Konferenciák meghatározó résztvevői. A Tanszék fontos céljának tekinti részt venni a kortárs tudományos diskurzusban, különféle nemzeti és nemzetközi együttműködésekben és kutatásokban.

A projekt oktatási és kutatási feladataiban a Tanszék valamennyi oktatója és munkatársa részt vesz.

Davino Bt. (Magyarország)

A DAVINO Bt. széleskörű turisztikai és kulturális örökségi tanácsadási tapasztalatot kínál az idegenforgalmi és kulturális örökségi stratégiák, valamint cselekvési tervek elkészítésében és végrehajtásában. Emellett részt vesz reális, gyakorlati üzleti tervek készítésében nagy és kicsi, valamint nemzetközi és helyi szintű partnerek számára. A DAVINO Bt. úticél tanácsadói kulturális és örökségi projektekkel kapcsolatban mélyreható szakértelmet kínálnak, kezdve a meghatározott örökségi helyek kezelési terveitől a kulturális fesztiválok hatásának és potenciáljának feltárásáig. A DAVINO Bt. az említett terület legszélesebb körben alkalmazott tanácsadói szervezete, széleskörű tapasztalattal és szakértelemmel rendelkezik az átfogó stratégiaalkotástól kezdve az új turisztikai és kulturális információs központok tervezésének és irányításának területéig. A DAVINO Bt. elkötelezett a valóban fenntartható idegenforgalmi és a kulturális örökségi fejlesztés iránt. A fenntartható turizmus fejlesztésében és irányításában a piac fejlődésével integrált desztinációs tanácsadási szolgáltatásokat kínál. A DAVINO Bt. csaknem 10 éves tapasztalattal rendelkezik a tanácsadási szolgáltatások feddhetetlenségével, átláthatóságával és elkötelezettségével.

A transznacionális kulturális termékek egyaránt képviselik a közös európai értékeket, beleértve az idegenforgalmat, a művészetet, földrajz, történelem és az örökség területét. A DAVINO Bt. számos tevékenységet hajt végre a transznacionális kulturális és turisztikai termékek támogatására, meghatározott témák alapján, amelyek továbbra is nagy növekedési potenciállal rendelkeznek. A DAVINO Bt. komoly tapasztalattal bír a kultúra, a művészetek és az idegenforgalom területén, történelmi és kulturális kérdésekkel kapcsolatosan széleskörű szakértelemmel rendelkezik. A DAVINO Bt. érdekelt abban, hogy partner legyen kulturális, turisztikai és művészeti projektekben.

Régészeti Intézet [Institute of Archaeology] (Horvátország)

A Régészeti Intézet 1961. január 26-án jött létre a Zágrábi Egyetem Bölcsészettudományi és Társadalomtudományi Kar Régészeti Tanszékének és Művészettörténeti Tanszékének határozatával „Művészettörténeti és Régészeti Intézet” néven a nemzeti örökség, régészet és művészettörténet átfogó kutatása céljából.

A Zágrábi Egyetem Bölcsészettudományi és Társadalomtudományi Kar tanácsának 1965. május 15-i határozatával az intézmény „Régészeti Intézet” néven kezdte meg munkáját. Az Egyetem Tanácsa határozatával 1968. június 13-án megszerezte a Zágrábi Egyetem független Régészeti Intézetének jogállását. A tudományos munka szervezéséről szóló törvény és a köztársasági tudományos munka 1976. december

23-i határozata alapján az intézetet bevonták a Történettudományi Központba, majd 1987. szeptember 9-én a Zágrábi Egyetem Történettudományi Intézetébe. 1990. november 21-én a Művészettörténeti Intézet függetlenné vált a Történettudományi Intézettől. A Tudományos és Technológiai Minisztérium 1991. október 1-jei határozatával önálló művészettörténeti intézetet hoztak létre, amelyhez a Régészeti Tanszék is csatlakozott.

A Régészeti Intézet a Horvát Köztársaság területén az alap- és alkalmazott régészeti kutatások központi tudományos intézményévé nőtte ki magát, tevékenységi köre valamennyi történeti időszakot lefed. Emellett, az intézet átfogó kutatáselméleti és módszertani fejlesztést végzett, így a régészeti lelőhelyek és leletek tematikus adatbázisaként létrehozta az ARHINDOKS-ot (Régészeti Információs Dokumentációs Központ). A régészeti alapkutatói tevékenysége mellett az Intézet munkatársai részt vesznek a felsőoktatásban is. A Régészeti Intézet gazdag publikációs tevékenységet folytat tudományos és szakmai folyóiratok, monográfiák és konferenciakiadványok közzétételével, valamint nemzetközi tudományos konferenciák, kerekasztal-beszélgetések és workshopok szervezésével.

Régészeti Intézet [Institute of Archaeology] (Szerbia)

A belgrádi Régészeti Intézetet 1947. május 31-én alapították azzal a céllal, hogy tudományos intézmény keretében tömörítse a régészet területén dolgozó szakembereket. Az intézet eredetileg a Szerb Tudományos Akadémia része volt, célul pedig a nemzeti és nemzetközi szintű jövőbeni régészeti tevékenységek szervezését és szisztematikus koordinációját tűzték ki. Az intézet munkája tudományos kutatáson, a régészeti lelőhelyek szisztematikus feltárásán, felmérésén és publikálásán, valamint a régészettel és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos más intézményekkel folytatott együttműködésen alapult. 1961 óta a Régészeti Intézet egy teljesen független tudományos intézmény, amelyet a Tudományos Minisztérium finanszíroz.

Az Intézet kutatói számos jelentős ásatást vezetnek Szerbiában. Közülük a dunai „Đerdap 1” és „Đerdap 2” vízierőművek építését követő védőfeltárások kiemelkedőnek számítanak mind a kiterjedés mértékével, fontosságával és a kitermelt terület mértékével. Az elmúlt évtizedek során az intézet számos prominens helyszín régészeti kutatását folytatja, függetlenül, vagy múzeumokkal, valamint a kulturális emlékek védelmét szolgáló intézetekkel és a nemzetközi partnerekkel együttműködve.

1950-ben az Intézet azon megtiszteltetésben részesült, hogy átvette Szerbia legrégebbi régészeti folyóiratának - a „Starinar” - mai napig tartó kiadói munkáját. A „Starinar” mellett az Intézet kiadói tevékenysége különnyomatok, monográfiák és tematikus anyagok gondozására terjed ki.

Az Intézet munkatársainak száma fokozatosan nőtt, így ma több mint 50 állandó kutatója és mintegy száz külsős munkatársa van. Az Intézetnek az elmúlt évtizedek viharos eseményei ellenére több mint 70 évig sikerült fennmaradnia, mely időszakban folyamatosan jelentős és figyelemre méltó eredményeket sikerült elérnie. Ez az egyedülálló és központi régészeti tudományos intézmény Belgrád központjában, a Szerb Tudományos és Művészeti Akadémia épületében található.

Újvidéki Egyetem, Műszaki Tudományok Kara [Faculty of Technical Sciences, University of Novi Sad] (Szerbia)

A Műszaki Kar az Újvidéki Egyetem 1960-ban létrehozott legnagyobb kara. 13 tanszékből, 10 igazgatási szolgálatból és 31 kutatóközpontból áll, valamint 90 akkreditált tanulmányi programot kínál. Több mint 15.000 hallgatóval és 1.200 alkalmazottal a Kar a régió legnagyobb és legfejlettebb fakultásai közé tartozik.

Az új technológiák létrejöttére történő flexibilis reagálás, a meglévők felújításának szükségessége, valamint a gazdaság és a szociális szektor intenzív növekedése megköveteli a kutatási munka megfelelő fejlesztését, a kutatás-orientált oktatói karokat és a tudás célirányos alakításának hatékony központjait.

Ez feltételezi:

- Az ismeretek intenzív fejlesztését
- Az oktatási folyamat magas színvonalát

- Rugalmas tanterv kialakítását
  - Új, funkcionális kapcsolatot a kar és vállalkozások közt.
- Következésképpen a Műszaki Kar tevékenységét a következő módon osztották fel:

- Oktatás
- Kutatás és fejlesztés
- Alkalmazott kutatás (együttműködve az iparral)

A Kar kutatási tevékenységei alapvető, innovációs és technológiai fejlesztési projektek keretében a kutatás megvalósítására irányulnak. A kar kutató és tudományos intézményként egyaránt akkreditált. A Kar kutatási és fejlesztési tevékenységét modern laboratóriumokban és számítógépes központokban folytatja. Jelenleg a szerb és a tartományi tudományos és technológiai minisztérium több mint 120 projektet támogat, és 87 nemzetközi projekt valósul meg különböző keretek között, úgy mint COST, EUREKA, H2020, INTERREG, ERASMUS + és CEEPUS.

Nemzeti Turisztikai Klaszter [National Tourism Cluster "Bulgarian Guide"] (Bulgária)

Nemzeti Turisztikai Klaszter „Bulgarian Guide” turisztikai szervezete a turizmus speciális típusainak fenntartható fejlesztésére összpontosít, beleértve a kulturális örökség, a kulturális turizmus és a fenntartható turizmus fejlesztését, valamint a turisztikai szektor vállalói fejlődésének ösztönzését. Küldetésének célja, hogy gazdag utazási élményt nyújtson a „kutató” turistáknak, és hogy támogassa az idegenforgalommal kapcsolatos kis- és közepes vállalkozások fenntartható fejlődését az idegenforgalmi szolgáltatások és csomagok nyújtására vonatkozó innovatív megközelítések megvalósításával.

Az NTC BG Guide a következő területekkel kapcsolatban rendelkezik tapasztalattal:

- Marketing és márképítés; különféle rendezvények szervezése, pl. B2B találkozók, fesztiválok, tréningek. 2015-ben és 2016-ban az ITB-Berlin keretein belül nemzetközi partnerkereső rendezvények szervezője volt.
- Turisztikai csomagok és turisztikai útvonalak tervezése
- Online platformok és alkalmazások fejlesztése, beleértve Információs és marketing turisztikai webhelyek, online oktatási és képzési platformok, üzleti gyorsító, üzleti szimulációs játék.
- Piaci feltételek, jogi keretek, igényfelmérés, tantervek és az oktatási rendszerek kutatása és elemzése.
- Komplex stratégiák kidolgozása, beleértve a fenntartható turizmus fejlesztéséről, a kulturális örökség valorizációjáról, innovatív üzleti modellek megvalósításáról.
- Soft- és digitális készségek fejlesztése a fiatalok körében, a vállalói szellem ösztönzése.
- Az NTC számos IT platform portfólióját fejlesztette ki, és jelenleg sikeresen tartja fenn, beleértve:
  - Turisztikai platform (www.bg-guide.org/en) a bolgár kulturális örökségről, a környezeti látnivalókról, kulináris helyekről (éttermek), amely másfajta turisztikai élményszerzésre ad lehetőséget a felhasználóknak. A platformot a Bulgarian Web Awards 2015 „Kedvenc közönség-webhelye” díjjal jutalmazták.
- Oktatási platformok a turizmus területén: www.trans-edu.net, www.virtualrooms.eu, www.sem-centres.eu
- Turisztikai alapú üzleti szimulációs játék: www.hotelempire.eu

Régészeti Interpretációs Központ [Centre for Heritage Interpretation] (Bulgária)

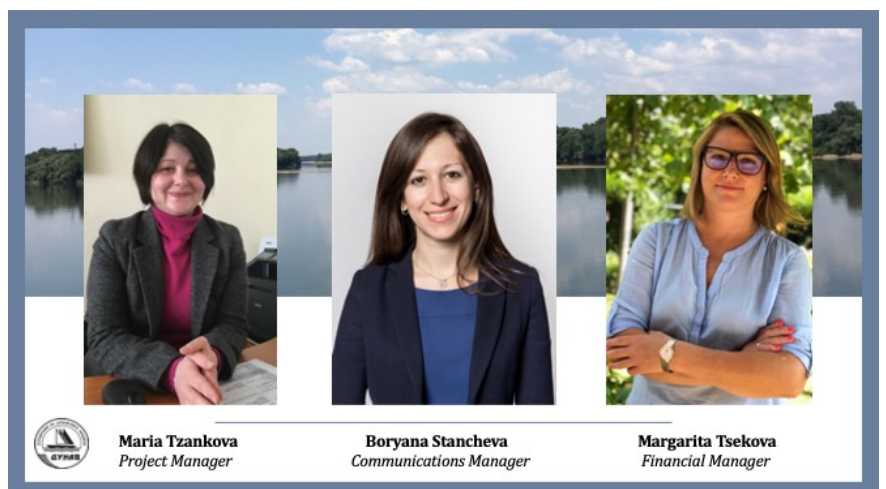
A CHI egy független, nem kormányzati szervezet, amelyet 2011-ben hoztak létre. A központ a turisták és a látogatók számára kínált kreatív kulturális élmények tervezése és bemutatása révén a kulturális kínálat minőségfejlesztésén és gazdagításán dolgozik. Tudást, eszközt és készséget nyújt az örökségvédelem támogatásához, illetve bevonja a civil érdeklődőket a megismerés közvetlen és digitális területeire. A CHI célja a vállalkozói szellem ösztönzése az örökség minőségi értelmezésének és elismerésének előmozdításával. Lényegesnek tartja továbbá az örökség megértésének és megbecsülésének fontosságát közvetíteni a széles nyilvánosság számára, valamint lehetőséget biztosítani a társadalmi befogadás számára azáltal, hogy „... identitásuk alapján javítja... az emberek képességeit, lehetőségeit és méltóságát” (Világbank). Az intézmény tevékenységének középpontjában a történelmi és kulturális helyszínek, tájak, természeti és tematikus parkok, múzeumok, helyi közösségek, turisztikai létesítmények, kreatív kulturális intézmények stb. állnak. A CHI tagja a Bolgár Nemzeti Turisztikai Tanácsnak, a Turisztikai Minisztérium és az Interpret Europe Association tanácsadó testületének, emellett számos szervezettel működik együtt a kultúra és az idegenforgalom területén. Megtervezi és megvalósítja a kulturális örökséget értelmező termékek és szolgáltatások új generációját az örökségi helyszínek, a kulturális szereplők és az idegenforgalmi létesítmények számára, amelyek bevonják a látogatókat és a helyieket az inkluzív tapasztalatcserébe és az együttalkotás folyamatába. A CHI elősegíti az autentikus kulturális területek felfedezését, amely értékteremtésével megfelelnek az érzelmen alapuló turizmus új igényeinek. A részvételen alapuló közös irányítás révén értéklánolatokat épít, elősegítve ezzel az inkluzív és fenntartható közösségtervezést a nemzedékek és kultúrák közötti párbeszédjavítása érdekében. A CHI az örökség rugalmasságáért és fiatalításáért dolgozik a magán- és a nyilvános terekben, a nemzetközileg elfogadott kritériumok és szabványok alkalmazásával a minőségi történetíráshoz és a történelmi narratíva közreadásához. Együttal rendszeresen szervez képzést a közönség bevonására és a helyi örökség, valamint úticélok közvetlen kapcsolatára.

Dunai Önkormányzatok Egyesülete [Association of Danube River Municipalities "Danube"] (Bulgária)

A Dunai Önkormányzatok Szövetsége (ADRM) 35 önkormányzatot tömörítő regionális társulás a Duna-régió bolgár részén. A szervezet 1993-ban alakult. Az ADRM erős regionális identitással rendelkezik, és a Duna-makrorégió részeként, az EU Duna-régióra vonatkozó stratégiájának célkitűzéseinek elérése érdekében a regionális fejlesztés koncepciójának és stratégiájának megfogalmazását vezeti.

Az egyesület kiemelt szakpolitikai területei közé tartoznak a közlekedési kapcsolatok, az idegenforgalom, az energia és a környezetvédelem, az oktatás és a kutatás, valamint a civil védelem. A horizontális kérdések közé tartoznak a minőségi kezelés, az intelligens szakosodás, az innováció, a fenntartható fejlődés, a határokon átnyúló és a transznacionális együttműködések területei.

Az ADRM egyedülálló tapasztalattal rendelkezik az alsó-dunai térségben a római limes közös örökségének valorizálása terén. Az egyesület turisztikai útvonalat dolgozott ki annak minden elemével együtt (stratégia, promóciós anyagok); információkat és kutatásokat összegzett a római limes helyszíneiről, a kapcsolódó múzeumokról és fesztiválokról, valamint a római örökség fejlesztésének és népszerűsítésének jó gyakorlatairól; partnerséget épített ki az összes érintett érdekelt féllel Bulgáriában és Romániában. Ez a tapasztalat a Living Danube Limes-projekt keretében szélesebb körben alkalmazható. Az egyesület így nagyobb léptékben, szélesebb körben alkalmazza és továbbfejleszti a római határvidék tematikájára vonatkozó információs bázist és oktatási / promóciós anyagot.

„Ion Mincu” Építészeti és Urbanisztikai Egyetem [“Ion Mincu” University of Architecture and Urban Planning] (Románia)

A bukaresti „Ion Mincu” Építészeti és Urbanisztikai Egyetem Románia legrégebbi és legjelentősebb tudományos intézménye ezen területen. A helyi építészeti felsőoktatás hosszú hagyományait folytatja, melynek alapja szorosan kapcsolódik a modern Románia fejlődéséhez, új intézményi struktúrájának és kultúrájának kialakításához a 19. század második felében.

A bukaresti „Ion Mincu” Építészeti és Urbanisztikai Egyetem többféle alapképzési, mesterképzési és doktori fokozatszerzési lehetőséget kínál különféle specializációval az építészet és urbanisztika területén.

Az alapkép- és a mesterképzéseket az egyetem három kara koordinálja: az építészmérnöki, a belsőépítészeti és az urbanisztikai kar.

Az UAUIM Kelet-Európa egyik legnagyobb építészkarával rendelkezik. Tanterve az építészeti tanulmányok széles skáláját öleli fel: többek közt az építésztől és a tervezéstől, a tervezéstől a technológiáig, a szerkezettől az építkezésig, a fenntarthatóságtól az energiahatékonyságig.

Alapítása óta eltelt 15 év során a Belsőépítészeti Kar további három tanulmányi programot kínál hallgatói számára.

A Várostervezési Kar 1997 óta működik. A kar credoja alapján szükség mutatkozik olyan várostervezőre, aki az épülettervezés-oktatás területén is képzett, így a két tanulmányi irány közt átfedés mutatkozik.

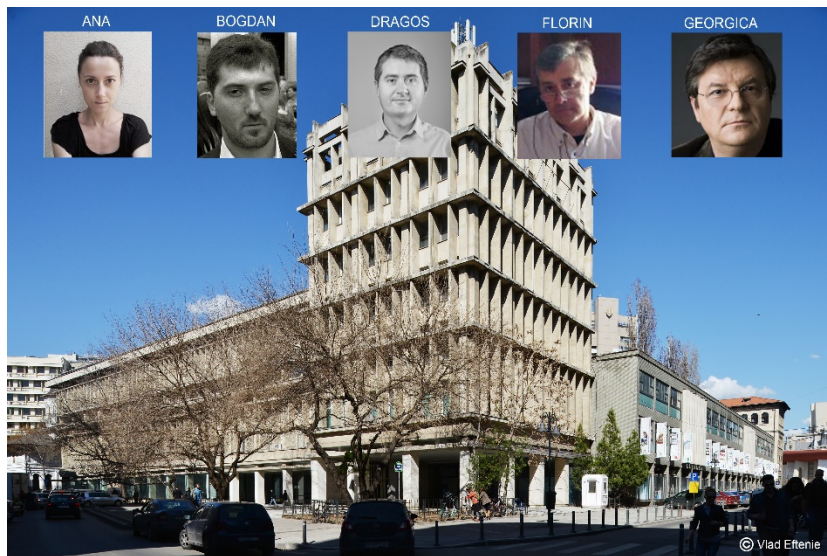
Az UAUIM több mint 80 építészképző intézménnyel áll kapcsolatban Európa, Ázsia, Dél-Amerika és az Egyesült Államok területén. A Tempus program, majd az Erasmus program lehetővé teszi a hallgatói és oktatói mobilitást az UAUIM és több mint 50 európai építészképző intézmény között.

Nemzeti Történelmi és Régészeti Múzeum, Constanța [Museum of National History and Archaeology Constanța] (Románia)

A constanțai Nemzeti Történelmi és Régészeti Múzeum Románia egyik leggazdagabb, és a bukaresti Román Nemzeti Történelmi Múzeum után az ország második legnagyobb múzeuma.

A Nemzeti Történelmi és Régészeti Múzeum lenyűgöző öröksége több mint 430 000 tárgyból áll a paleolitikumtól a modern időkig. A többi, hasonló megyei intézményeihez képest a múzeum nem csupán Dobrudzsa történetére összpontosít, hanem országos szintű tematikát is lefed.

Az intézmény görög, római, bizánci és középkori tárgyakat (kő, bronz, vaseszközök és fegyverek), kerámiákat, antik építészeti elemeket (oszloptörzsek, oszlopfejek, párkányzat-töredékek, díszítvények), szobrokat, üvegvázákat, bronzszobrokat, ékszereket, érméket (számos egyedülálló ezüst-, bronz- és aranypénz), ikonokat, dokumentumokat, térképeket, maketteket, fényképeket, táviratokat, folyóiratokat, a huszadik század elejének néhány kiemelkedő személyiségének tárgyait, bútorokat és egyéb nagy történelmi jelentőségű tárgyakat állít ki.

Nemzeti Turisztikai Kutatási és Fejlesztési Intézet [National Institute for Research and Development in Tourism] (Románia)

Az Országos Turisztikai Kutató és Fejlesztő Intézet - az INCDT az egyetlen intézmény Romániában, amely az idegenforgalom területén országos érdekű tudományos kutatásra szakosodott. Az INCDT 49 éves tapasztalattal rendelkezik az idegenforgalom kutatásának területén. Az INCDT tevékenysége kiterjed a román turizmus valamennyi típusú fejlesztésének tudományos megalapozásához, és az ágazat versenyképességének növeléséhez való hozzájárulás, valamint nemzeti és helyi stratégiák kidolgozása az említett területen.

Az INCDT 2010 óta több mint 14 EU által finanszírozott projektben vett részt. Ezen projektek célja a nemzetközi együttműködés megerősítése az idegenforgalom terén Európai Unió szinten, különösen a Duna-régió belül.

Az intézet számos, nemzeti kutatási program keretében finanszírozott, nemzeti szintű projektet valósított meg, és hozzájárult számos turisztikai infrastruktúra fejlesztéséhez a hegyvidéki és tengerparti üdülőhelyek, balneoterápiás üdülőhelyek számára. Mindezek közé tartozott a 2019-2022 közötti Nemzeti Turisztikai Stratégia, az Általános Területrendezési Terv idegenforgalmi fejezete, a Nemzeti Ökoturisztikai Stratégia és sok más különféle helyi és regionális szintű stratégia.

Az INCDT az idegenforgalom területén számos munkacsoport, 2014 óta pedig az Európai Kulturális Turisztikai Hálózat tagja.

Az INCDT fő kompetencia területei közé tartoznak turisztikai tanulmányok, statisztikák, és a turizmus helyi, megyei és regionális stratégiáinak kidolgozása, műszaki dokumentációk (megvalósíthatósági és előzetes megvalósíthatósági tanulmányok) készítése, valamint az idegenforgalom területén végzett kutatás és fejlesztés.

Moldovai Köztársaság [Republic of Moldova]

Moldvai partnerünkről a hírlevél következő számában olvashatnak részletesebben.

HELYZETJELENTÉS A LIVING DANUBE LIMES TEVÉKENYSÉGEIRŐL – “STATUS QUO”

A WP T1 munkacsoport beszámolója

A projekt alapjaként elengedhetetlen a római dunai limes különféle aspektusainak átfogó régészeti és történeti jellemzése, illetve megértése annak érdekében, hogy megfelelően tudjuk bemutatni és népszerűsíteni közös kulturális örökségünket. A limest nem csupán a katonaság által védett határvonalként lehet értelmezni, hanem olyan természetes akadályként, amely egyrészt védelmi vonalként szolgált háborús időszakban, másrészt a -többek közt- kereskedelmi és szállítási útvonalként szolgált, mintegy összekötő elemként. Mindemellett figyelembe kell venni, hogy a dunai limes területének teljes szakasza összességében csaknem 3000 kilométeres távolságban húzódott a Római Birodalom északi határa mentén. Mindezen hosszú szakasz a római terjeszkedés előrehaladásával, a különféle germán törzsek letelepedésével, a változó természeti hatások révén jelentős átalakuláson ment keresztül. Mindezen okból, a projekt első lépéseként egy olyan tanulmányt dolgozunk ki közösen, amely a római Dunai limest és az ősi folyami határ mentén az első hat évszázad során zajló élet jellemzőit vizsgálja különféle szempontok szerint.

A WP T1 munkacsoport másik központi feladata nyolc kísérleti-kutatási helyszín (pilot site) meghatározása. A helyszínek a következő országokban kerülnek kijelölésre (nyugatról keletre a Duna áramlási irányának megfelelően): Németország, Ausztria, Szlovákia, Magyarország, Horvátország, Szerbia, Bulgária és Románia. A helyszíneken lévő, eddig feltáratlan régészeti nyomok dokumentálása érdekében a Ludwig Boltzmann Régészeti Prospekciós és Virtuális Régészeti Intézet terveink szerint [Ludwig Boltzmann Institute for Archaeological Prospection and Virtual Archaeology] 2021 első felében kiterjedt geofizikai felméréseket végez. A geofizikai felmérés egy olyan roncsolásmentes kutatási módszer, amelyet a földfelszín alatti történeti építmények feltérképezésére használnak. E vizsgálatok eredményei további alapot képeznek a WPT2-ben kidolgozandó virtuális rekonstrukciókhoz.

Az LBI ArchPro a Living Danube Limes partnerei számára meghatározta azon kritériumokat, amelyek segítségével tudnak szolgálni a geofizikai felmérés helyszíneinek kijelölésében. Ennek alapján a partnerországok lehetséges kísérleti helyszíneket jelöltek. 2021 elején további kritériumok -többek közt a helyszínek turisztikai potenciálja alapján megtörténik a 8 helyszín végső kiválasztása. Bízunk benne, hogy eredményeinkről beszámolhatunk a hírlevelünk második számában.

Római dunai hajó rekonstrukciója a WP 11 munkacsoportban

Fotó: M. Orgeldinger

Az 1981-ben Mainzban felfedezett római hajóroncsok maradványai alapján partnerünk, a Friedrich-Alexander Egyetem a projekt során elkészíti egy i.sz. 4. századi dunai hajó rekonstrukcióját. Az újjáépítés az I. és V. számú mainzi roncsok alapján készül, amelyeket a mainzi Ősi Tengerészeti Múzeumban állítottak ki. A hajót szakértőink a római állapotnak leginkább megfelelő módon alakítják ki, mely 2022 júniusának végére készül el. Ezt követően a Duna mentén a Fekete-tengerig hajózik, összekötve ezzel a projekt valamennyi kutatási helyszínét és partnerországát. A hajó a projekt befejezését követően egy éven keresztül a Dunával határos partnerországokban fog tartózkodni. Rekonstruált hajónk neve Danuvina Alacris, amely remekül kapcsolódik projektünk megnevezésének első két kifejezéséhez, az Élő Dunához.

Mindezidáig a hajóépítő csapat a törzs kialakításán dolgozott. Munkájuk során konzultáltak Roland Bockiusszal, aki 2006-ban publikálta a mainzi késő-antik hajómaradványokkal kapcsolatos kutatásait. A felmérés elérhető volt, megtörtént a roncsok 3 dimenziós dokumentálása, és megkezdődött az újjáépítés. Az önkéntesek, hallgatók és a hajóépítőkből álló csoport kijelölésre került. Az árbochoz és a hajótörzs egyes részeihez szükséges lucfenyők kivágása, valamint az első,

szintén lucfenyőből készült evezők előállítását követően november elején megtörtént a nagy tölgyfa-megmunkálási akció. A program során 18 tölgy 20 méteren került kivágásra, az egyes példányok átlagos átmérője 50 cm. Ezen példányokat a készítő a németországi Schlungenhof építési területére szállították, ahol elkerítésüket követően a száradási folyamat zajlott.

Mindezen tevékenységeket a készítők a római kézműves módszerekhez lehető legközelebb álló megoldásokkal végezték. Erre a célra 2020. július 1-jét követően rekonstruált római szerszámok készültek: kovácsszerszámok, fűrészek, fúrók, kapák és gyaluk.

LIVING DANUBE LIMES-ESEMÉNYEK BESZÁMOLÓJA

Online programindító megbeszélés (Kick-off Meeting)

2020. augusztus 10-én az online programindító megbeszélés a tíz partnerországból több mint 80 résztvevő számára biztosított online találkozási fórumot. Az ülést a projekt vezető partnere részéről Anna Kaiser, a Kremsi Dunai Egyetem (Danube University Krems) projektkoordinátora nyitotta meg, aki köszöntötte a résztvevő kollégákat. A kezdő megbeszélés során a vezető partner, majd az egyes munkacsoport-vezetők részletes ismertetőt tartottak, miután a projekt partnerek és társult stratégiai partnerek bemutatkozása következett. A megbeszéléseken csatlakozott hozzánk Ana Leganel, az Interreg Duna Transznacionális Program Közös Titkársága részéről, aki örömet fejezte ki azzal kapcsolatban, hogy a "Living Danube Limes"-projekt hivatalosan is elindult. Ezt követően a Duna Transznacionális Program főbb adataiba nyерhettünk betekintést.

Az első helyi fókuszcsoporthalálkozó Németországban

A Németországban, a német partnerek által szervezett helyi fókuszcsoporthalálkozó első részét 2020. szeptember 16-án online tartották, melyen részt vett Prof. Alexandra Busch (a Römisch-Germanisches Zentralmuseum főigazgatója), Friederike Fless professzor (a Német Régészeti Intézet elnöke), Prof. Michael Sommer (a német Limes Bizottság elnöke) és Prof. Boris Dreyer (a FAU Erlangen-Nürnberg professzora). A kiválasztott szakértői körben tárgyalt témák közt a projekt nyilvánosságának támogatása, múzeumok számára készülő médiatermékek és a római dunai hajó építéséhez szükséges önkéntesség szerepelt. A virtuális asztalra egy vándorkiállítás ötlete is felkerült, amely múzeumok számára kerülhetne felajánlásra és végigkísérheti a projektet.

Az első helyi fókuszcsoporthalálkozó második részeként október 16-án az érdekeltek találkozójára került sor a gunzenhauseni városházán (Gunzenhausen a hajó rekonstrukciójának fő helyszíne). Ezen a találkozón részt vett Gunzenhausen első polgármestere, Fitz úr, Daniel Burmann, a különleges célú egyesület vezetője, Wolfgang Eckerlein, az idegenforgalmi iroda vezetője, valamint Boris Dreyer, Alexander Hilverda, Christina Sponzel-Schaffner a FAU-ból és a helyi kulturális képviselők, Sommer úr (a német Limes Bizottság elnöke), Gschwind úr (a Bajor Műemlékvédelmi Hivatal, a Bayerische Denkmalpflege részéről), May asszony (Limesfachberatung). Az érdekeltekkel megvitatott főbb szempontok közt a projekthez kapcsolódó hosszútávú perspektívák szerepeltek, melyeket a projekt a régió számára kínálhat. Többek között Gunzenhausen új, 21. századi médiumokkal teljesen felszerelt Limes Múzeumért tett erőfeszítéseinek támogatására. Egy másik nagy kérdést -mely a projekt számára is fontos- valamennyi fél kiemelt és határozottan megerősített: miszerint a "Living Danube Limes" valamennyi helyi és regionális tevékenységében fontos szempont a történetiség.

Nyilvános programindító esemény: hajóépítés

Fotók: M. Orgeldinger

Szeptember 24-én Gunzenhausenben (Németország) az érintett munkacsoport programindító eseménye során megkezdődött a hajóépítés.

A nézők örömmel fogadták az osztrák és a németországi hagyományőrzőket, akik bemutatták a közép-császárkori és késő-antik felszereléseiket, és az alaptáborot alkotó római sátrakat. A Covid-19 pandémiahelyzet miatt jól elkülönített és világosan jelölt sávban tartózkodó közönség 16:00 és 20:00 óra közt betekintést kaphatott a római kézművesség alapvető módszereibe. A bemutatót kellemes időjárási körülmények közt két hagyományőrző tartotta, akik római szögeket kovácsoltak. A kovácsok eszközei is ki voltak állítva: az érdeklődők római fejszéket, csatabárdokat, szalukapákat, gyalut és fúrókat láthattak, illetve a hagyományőrzők római lábbeliket is bemutattak. Az érdeklődők közt háromszáz néző, valamint a helyi múzeumok és kulturális intézmények képviselői voltak jelen.

Online-Workshop - hajóépítés

2020. december 14-én az Erlangen-Nürnbergi FAU Egyetem adott otthont a 4. századi római-kori hajó, vagyis *Iusoria* rekonstrukciójáról tartott workshopnak, mely 14:00 és 16:45 közt folyt.

A workshop és az előadások témájának bemutatása után az előadók bemutatkozása következett, ezt követően a munkacsoport szakértői előadásukban elhelyezték a hajóépítés-folyamatát a teljes projekt kontextusában.

Ronald Bockius előadásában leírta azokat a közvetett bizonyítékokat, amelyek arra készítették Höckmann urat, a hajó mintájának számító mainzi lusoriát feltáró régészt, hogy a lusoriát mintegy 21,5 m-es hosszal, 30-32 evezővel rekonstruálja.

A harmadik előadásban Boris Dreyer felvázolta a folyamatban lévő munka állapotát. A hajóépítési folyamat magában foglalja az ehhez szükséges római felszerelések gyártását is. Az újjáépítés természetesen főként a hajón végzett munkát jelenti, mely az eredeti, római hajókon (mainzi roncsok) is használt fafajok kiválasztásával és kivágásával kezdődött. A lucfenyőt a csónak nem konzervált részeihez (azaz árbochoz, vitorlákhöz, evezőkhöz) kell használni.

A kiválasztott tölgyeket kivágták és megtörtént a Schlungenhof területére való szállításuk is. A település az Altmühlsee-nél fekszik, itt található azon fő munkaterület, mely később, 2030-ban a lusoria végleges helyéül is szolgálni fog. Az új, lusoria-típusú hajó neve Danuvina Alacris, tervsablonjai az optimalizált vonalvezetés módja szerint készültek. A lécezt és a csarnok felállítását 2021 elejére tervezik véghezvinni a végleges építési területen.

A negyedik előadásban Timm Weski áttekintést adott azokról a római hajókról, amelyek nem maradtak fenn eredeti formájukban Mainzban, de adalékul szolgálhatnak hasonló, vagy megközelítőleg hasonló időszakból származó példányokhoz.

SORON KÖVETKEZŐ PROGRAMOK - SAVE THE DATES

Reméljük, hogy 2021-ben kísérleti telephelyeinken lehetőségünk lesz végre fizikai és helyszíni tevékenységek szervezésére is, ezért kérjük kísérjék figyelemmel online médiafelületeinket, vagy vegyék fel a kapcsolatot az adott országot képviselő partnerünkkel.

2021. július 13–19. közt a szerbiai Viminaciumban kerül megrendezésre a roncsolásmentes régészeti módszerekkel foglalkozó nemzetközi nyári iskolánk.

A szerbiai Újvidéken 2021. szeptember 7–9 közt megrendezésre kerülő első nemzetközi konferenciánk a római Duna Limes menti történetmesélés történeti lehetőségeire összpontosítanak.

LÁTOGASSON MEG BENNÜNKET ONLINE

<http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/living-danube-limes>

@LivingDanubeLimes

@DanubeDtp

@livingdanubelimes

@Living Danube Limes

Interreg

EUROPEAN UNION

Danube Transnational Programme

Living Danube Limes

